

Műszaki menedzser (MSc)

záróvizsga tételsor

Fenntartható környezet- és erőforrás-gazdálkodás

1. A környezetgazdálkodás elmélete

- a. A növekedés, fejlődés és környezetvédelem kérdése. A termelési lehetőségek határa és a fenntarthatóság. Az erős és gyenge fenntarthatóság jellemzése.
- b. Elméletek a növekedés és a környezetminőség kapcsolatára. A környezetvédelmi Kuznets-hipotézis. A fenntartható fejlődés politikai fogalma és különbsége a fenntarthatóság közgazdasági fogalmától.
- c. A gazdasági és környezeti teljesítmény mérésének problémái. A nemzetgazdasági teljesítmény számbavételének környezeti szempontjai. Fenntarthatósági indikátorok, új típusú makrogazdasági mutatók.
- d. Külső gazdasági hatások, a javak tulajdonlásából fakadó problémák. Tranzakciós költségek, diszkontálás.

2. A környezetszabályozás közgazdasági vonatkozásai

- a. Pigou és Coase tételei. A környezetszennyezés optimális szintje. A környezeti szabályozás alapelvei és típusai.
- b. A Coase-tételen alapuló környezeti szabályozás. A tulajdonjogok allokálása és a felelősségi szabályok. Gyakorlati problémák a tétel alkalmazhatóságával.
- c. A Pigou-tételen alapuló környezeti szabályozás. Közvetlen előírások és gazdasági ösztönzők.
- d. Választás a szabályozóeszközök között, az egyes eszközök előnyei és hátrányai. A kormányzat intézkedéseinek és a bizonytalanság hatásai.

3. A fenntartható környezeti és természeti erőforrás-gazdálkodás elméleti alapjai

- a. A statikus és dinamikus közgazdasági hatékonyság szerepe a fenntartható fejlődés vizsgálataiban és tervezésében. A nem megújuló erőforrások hatékony elosztásának problémaköre, a hosszú időtávok szerepe, helyettesítők és kitermelési költségek.
- b. A nem megújuló erőforrások hatékony elosztásának problémaköre, a hosszú időtávok szerepe, helyettesítők és kitermelési költségek. A szennyezéscsökkentés gazdaságtanának főbb összefüggései.
- c. A klímaváltozás és a fenntartható fejlődés kihívásai, a XXI. Század emberének útkeresése.
- d. A népesség és fejlődés sajátosságai a fenntartható fejlődés szempontjából. A jövő víziói, lehetséges jövőképek és forgatókönyvek.

4. A fenntartható környezeti és természeti erőforrás-gazdálkodás gyakorlati problémái

- a. Energiagazdálkodás: átállás megújuló erőforrásokra. Az (újra)hasznosítható erőforrások gazdaságtana.
- b. A vízgazdálkodás input- és output-oldali problémái. Közös felhasználású erőforrások: halászfületek és a halállomány.
- c. Földhasználat és területgazdálkodás, mezőgazdaság és élelmiszerbiztonság aktuális problémái. Tőkeképzés megújuló erőforrásokból: erdőgazdálkodás.
- d. Légszennyezés-csökkentés: rögzített forrású helyi, térségi és mozgó forrású légszennyezés szabályozásának gazdasági vonatkozásai. Toxikus anyagok és a környezeti igazságosság kérdései.

Irodalom:

Dr. Szlávik János (szerk.): Környezetgazdaságtan. Typotex Kiadó, Budapest, 2007.

Tom Tietenberg, Lynne Lewis: Environmental & Natural Resource Economics, 9th Edition. Prentice-Hall (2011)

Ajánlott irodalom:

Marjainé Dr. Szerényi Zsuzsanna (szerk.): A természetvédelemben alkalmazható közgazdasági értékelési módszerek. KvVM, Budapest, 2005.

Műszaki menedzser (MSc)

záróvizsga tételsor

Környezeti teljesítményértékelés

- 1. A környezeti audit- és teljesítményértékelés helye, szerepe a vállalati szabályozás folyamatában.**
 - a. Röviden tekintse át a vállalati környezeti teljesítmény értékelésének módszereit.
 - b. Indokolja az ökotérképezés szerepét, vázolja alkalmazhatóságának gyakorlatát.
 - c. Értékelje a környezeti tényezők és hatások szerepét a vállalati környezetvédelemben. Gyakorlati példán keresztül mutassa be a módszer alkalmazhatóságát.
 - d. Az auditálás szerepe a környezetmenedzsment (környezetközpontú irányítási, környezetvédelmi vezetési és hitelesítési) rendszer működésében.

- 2. A környezetvédelmi állapotfelmérés.**
 - a. Az előzetes környezetvédelmi átvilágítás (állapotfelmérés) fogalma, tartalma, szerepe a rendszerépítésben.
 - b. A környezetvédelmi felülvizsgálat és teljesítményértékelés célja, tartalma, szerepe a magyar joggyakorlatban.
 - c. A SWOT vizsgálat fogalma, tartalma, az elemzés alkalmazhatósága a vállalatnál a környezetvédelem helyének megítélésére.
 - d. A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara (ICC) és az Európai Beruházási és Fejlesztési Bank (EBRD) ajánlásai a környezeti állapotfelmérés (audit) folyamatára és a felmérésről készült jelentés tartalma.

- 3. Az auditálás gyakorlata a környezetmenedzsment (környezetközpontú irányítási, környezetvédelmi vezetési és hitelesítési) rendszer működésében.**
 - a. Az első fél általi audit feladata, tartalma, lépései (a PDCA ciklus logikája szerint)..
 - b. A második fél általi audit feladata, tartalma, lépései (a PDCA ciklus logikája szerint).
 - c. A harmadik fél általi audit feladata, tartalma, lépései (a PDCA ciklus logikája szerint).
 - d. Mutassa be az EMAS szerint kiépített környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszer hitelesítésének folyamatát!

- 4. A környezeti teljesítmény értékelése: az indikátor módszer.**
 - a. Mutassa be a környezeti indikátorok szerepét, jelentőségét a vállalati környezetvédelmi döntések megalapozásában!
 - b. Rendszerezze (csoportosítsa) az alkalmazható indikátorokat.
 - c. Gyakorlati példán keresztül (a PDCA ciklus logikája szerint) mutassa be a módszer alkalmazhatóságát.
 - d. Dolgozza ki az előző példára vetítve az alkalmazható indikátorkészletet!

Irodalom:

Kósi Kálmán – Valkó László: Környezetmenedzsment. TYPOTEX Budapest 2008.